

Citace záznamu

Lucia Krajčířová, Radnice - Hostěradice, horní síň, *Renesanční a manýristické štukatéřství v Čechách a na Moravě* (online databáze), <https://stuky.upce.cz/node/634>, vyhledáno 20. 4. 2024.

Radnice - Hostěradice, horní síň

Číslo záznamu: 634

Bližší určení díla: Klenba horní síně s pásovými ornamentálními dekoracemi a náběhy s figurálními motivy

Památkově chráněno, č. úskp: 21326/7-6336

Umístění: Bývalá radnice je situována do nároží náměstí, jednopatrová budova s dvoulodní dolní a horní síní.

Datce: po roce 1619

Hostěradice, historická radnice, klenba horní síně (Ester Havlová, 2021)

Anotace

Historické jádro radnice vzniklo pravděpodobně kolem roku 1514, dnešní renesanční stavba byla dokončena roku 1620, novodobou rekonstrukcí prošla radnice v roce 1937. Po velkém požáru na začátku 17. století vznikla při obnově radnice Petrem Bohobudem z Lipé i štuková dekorace světnice v patře radnice. Na klenbě se nachází štukové pásy zdobené florálním motivem a perlovcem, v jejich patkách se střídají motivy andělíčků a maskaronů, v křížení pásů jsou štukové rozety.

Abstract

While the historical core of the town hall was probably built around 1514, the Renaissance building as we know it today was finished in 1620. The modern reconstruction is dated to 1937. When the town hall was being rebuilt after a blaze in the early 17th century, Petr Bohobud of Lipé created new stucco decoration of the room upstairs. There are rows of stucco with a floral motif and astragal in the vault; the motifs of the springers include heads of baby angels and mascarons; stucco rosettes can be found where the rows intersect.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Jihomoravský kraj	Znojmo (okres)	Hostěradice	Hostěradice na Moravě
Ulice, čp. / č. o.		GPS	
52		48.951039216932, 16.258832805387	

Technika štku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
Štukové pásové dekorace byly vytvořeny otiskováním dřevěných forem na štukovou směs s jemným pojivem, která byla nanášena na podkladní vrstvě. V ornamentu jsou dosud patrné hranice otisku formy. Stejným způsobem vytlačování formy byly vytvořeny i antropomorfní motivy na konzolách.	Vápenný štuk na cihlovém zdivu	monochromie V rámci restaurátorského průzkumu byla objevena polychromie, která může souviset s původním rozvržením klenby. Části štukového reliéfu byly ponechány bílé (čabrakové konzoly, části pletence) s barevnými akcenty (červená křídla andělů a masek na konzolách, modré až šedé vrstvy na perlovci či rozetách.) Pasivní plocha klenby byla pak v prvních vrstvách pojednána v šedozelených odstínech zřejmě s hnědým až fialovým ornamentálním rámováním. V současnosti jsou klenby se štukovým dekorem monochromní bílé.	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Pozdně renesanční štukatury se dochovaly v místnosti č. 204 v prvním patře radnice, společně s renesančními portály a klenbami s vytaženými hřebínky se nachází v levé části dvoutraktové budovy. Místnost je přístupná z centrální dvoulodní síně přes pískovcový portál s datací 1619, je nepravidelného půdorysu zaklenuta valenou klenbou s mimoběžnými nestyčnými výsečemi. Na západní straně místnosti jsou štukovým pásem lemovány dvě výseče, na straně východní jsou tři výseče, přičemž střední je nasazena nad portálem do sousední místnosti č. 205 a zadní nad výklenkem s vlastní křížovou klenbičkou. Výseče vycházejí z čabrakových konzol zdobených obdélným polem s maskou vousatého muže s křídly a vegetabilní rozvilinou. Ve vrcholu výsečí na západní straně jsou rotující rozety, na východní straně je místo nich použitý motiv pětistých růží. Variace motivů obohacují čtyři masky putí s křídly na konzolách klenbičky ve výklenku místnosti. Štukové rámy výsečí jsou zdobeny pásem pletence, který je po stranách doplněn vejcovcem a perlovcem. Rám obdélného zrcadla uprostřed klenby je tvořen podobně, vynechává však pletencový vzor. Pásový štukový ornament zdobený perlovcem a vejcovcem se v různých kombinacích vyskytuje na renesančních klenbách poměrně často. V podobně nízkém reliéfu jako v Hostěradicích je zřejmý ve výzdobě místnosti domu č. p. 1 v Zámečnické ulici ve Znojmě. Pletencový ornament je zde nahrazen florálním motivem s rybím vzorem (Mrověc – Krajíček 2021).

Historické zásahy / opravy

1937: restaurování štukatur v rámci plánu adaptovat místnost na muzeum
2. polovina 20. století: monochromní nátěr a menší opravy

Literatura

Zdeněk Fišera (red.), *Historické radnice Čech, Moravy a Slezska, 2. díl, Katalog historických radnic H-Ž*, Praha 2010.
Vilém Haňák, *Mor. - Krumlovský okres. Vlastivěda moravská*, Brno 1913, s. 177–185.
Dalibor Hodeček (rec.), Šípek, Zdeněk: Hostěradice. 800 let od první písemné zmínky, *Vlastivědný věstník moravský* 53, 2001, č. 3, s. 322–323.
Karel Kibic, *Historické radnice*, Praha, 1988, s. 62, 72–73.
Karel Kuča, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, 2, H-Kole*, Praha 1997, s. 219.
Hynek Rulíšek, *Hostěradice*, Brno 1970.
Bohumil Samek, *Umělecké památky Moravy a Slezska, 1 A/I*, Praha 1994, s. 530.
Zdeněk Šípek, *Hostěradice. 800 let od první písemné zmínky*, Praha 1999.
Metoděj Zemek, Alena Zimáková, Karel Otto Hrubý a Vilém Reichmann, *Jižní Morava: krajina, historie, umělecké památky*, Praha 1977, s. 79.

Prameny

Pavel Borský, *Bývalá radnice čp. 52 v Hostěradicích*, stavebněhistorický průzkum, Brno 2020 (uloženo na NPÚ ÚOP v Brně).
Zdeněk Kovářík, *Restaurátorský průzkum štukové výzdoby klenby místnosti 204 (muzea) v patře staré radnice v Hostěradicích*, restaurátorská zpráva, Chotěbudice 2021 (uloženo v archivu FR UPce).
Pavel Mrověc – Vojtěch Krajíček, *Znojmo, dům č. p. 284/1 Obroková*, restaurátorský průzkum, Litomyšl 2021, (uloženo v archivu FR UPce).

Autoři záznamu

Lucia Krajčířová

Datum poslední změny

4.3.2023

Fotodokumentace současného stavu

